

ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮਜ਼

WORLD PUNJABI TIMES

A Punjabi News Portal & Epaper From Winnipeg, Canada

Visit us at : www.worldpunjabitimes.com

Mob: 7973333573, +1 (418) 887-0162, +1 (431) 458-6922

ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ : ਡਾ. ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ: ਨਵਜੋਤ ਬਿਲਿੰਗ ਬਿਊਰੋ ਚੀਫ ਕੈਨੇਡਾ : ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਵਾ ਬਿਊਰੋ ਚੀਫ ਭਾਰਤ : ਗਗਨਦੀਪ ਗਿੱਲ

Epaper World Punjabi Times

22 ਅਪ੍ਰੈਲ 2026 ਦਿਨ ਬੁੱਧਵਾਰ

ਈ-ਪੇਪਰ ਵਰਲਡ ਪੰਜਾਬੀ ਟਾਈਮਜ਼

ਪੀ.ਏ.ਯੂ. ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਨੂੰ ਵੱਕਾਰੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਹਾਸਲ ਹੋਏ

ਦੇਹਰਾਦੂਨ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ : ਪੀ.ਏ.ਯੂ. ਦੇ ਬਾਇਓਟਕਨਾਲੋਜੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਦੋ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਤੁਲਾ ਸੰਸਥਾਨ ਦੇਹਰਾਦੂਨ ਵਿਖੇ ਅੱਠਵੀਂ ਪੌਦਾ ਵਿਗਿਆਨ ਖੋਜੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਪੱਧਰ ਦੇ ਵੱਕਾਰੀ ਇਨਾਮਾਂ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਪੀ ਐੱਚ ਡੀ ਦੀ ਖੋਜਾਰਥੀ ਕੁਮਾਰੀ ਸ਼ੈਲਾ ਸੇਪੀਆ ਨੂੰ ਯੁਵਾ ਵਿਗਿਆਨੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਐੱਮ ਐੱਸ ਸੀ ਦੀ ਵਿਦਿਆਰਥਣ ਰਮਣੀਕ ਕੌਰ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨ ਖੋਜੀ ਪੁਰਸਕਾਰ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥਣਾਂ ਡਾ. ਯਦੂ ਸੁਨੇਜਾ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਆਪਣਾ ਖੋਜ ਕਾਰਜ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਪੀ.ਏ.ਯੂ. ਦੇ ਵਾਈਸ ਚਾਂਸਲਰ ਡਾ. ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ ਗੋਸਲ, ਡੀਨ ਪੋਸਟ ਗ੍ਰੈਜੂਏਟ ਸਟੱਡੀਜ਼ ਡਾ. ਵਿਸ਼ਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਹਾਂਸ, ਬੋਸਿਕ ਸਾਇੰਸਜ਼ ਕਾਲਜ ਦੇ ਡੀਨ ਡਾ. ਕਿਰਨ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਬਾਇਓਕਿਮਿਸਟਰੀ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਡਾ. ਸਤਵੀਰ ਕੌਰ ਗਰੇਵਾਲ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਲਈ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਤਹਿਤ ਗਗਨ ਗੌਤਮ ਅਤੇ ਸੁਰਜ ਵਰਗੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ਮੁਫਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਸਹੂਲਤ

ਏ.ਡੀ.ਸੀ ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵਰਦਾਨ ਨਿਊ ਬੌਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਕੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੀ ਫੀਡਬੈਕ ਲਈ

ਹਰ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ 10 ਲੱਖ ਤੱਕ ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਇਲਾਜ - ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪਹਿਲ 800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਇਲਾਜ - ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਵੱਡੀ ਸੁਵਿਧਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 22 ਅਪ੍ਰੈਲ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਾਰ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸਥਿਤੀ ਦੌਰਾਨ ਉੱਚ ਡਾਕਟਰੀ ਲਾਗਤਾਂ ਦਾ ਡਰ ਸੀ ਪਰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇਕਰ 22 ਜਨਵਰੀ, 2026 ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨਿਵਾਸੀ ਹੁਣ ਹਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦਾ ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਮਦਨ ਸੀਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਜੱਸੀਆਂ ਰੋਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਦਿਹਾੜੀਦਾਰ ਮਜ਼ਦੂਰ, ਗਗਨ ਗੌਤਮ (35) ਨੇ ਸਾਂਝਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ। ਉਸਦੇ 8 ਸਾਲ ਦੇ ਪੁੱਤਰ, ਆਗਨ ਨੂੰ ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਪੇਚੀਦਗੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਅਤੇ 6 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਵਰਦਾਨ ਨਿਊ ਬੌਰਨ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਕਲੌਤੇ ਕਮਾਊ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਗਗਨ ਗੌਤਮ ਨੂੰ ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਇਲਾਜ ਦਾ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ ਚੁੱਕ ਸਕੇਗਾ।

ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਵੱਡੇ ਖਰਚੇ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗਾ।” ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਇਲਾਜ ਮਿਲਿਆ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੇਰੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਵੀ ਰੁਪਿਆ ਨਹੀਂ ਲੱਗਿਆ।”

ਇੱਕ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਢੰਡਾਰੀ ਕਲਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਖੇਤ ਮਜ਼ਦੂਰ ਸੁਰਜ (22), ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਦਾ ਨਵਜੰਮਿਆ ਪੁੱਤਰ ਸੁਰਿਆ, ਘੱਟ ਭਾਰ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ 10 ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਬੱਚਾ ਹੁਣ ਠੀਕ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਲਦੀ ਹੀ ਛੁੱਟੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਹੈ।

ਸੁਰਜ ਨੇ ਇਸ ਪਹਿਲਕਦਮੀ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂ ਇਲਾਜ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੈਸਾ ਵੀ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਯੋਜਨਾ ਨੇ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਤੀ ਬੋਝ ਦੇ ਵਧੀਆ ਇਲਾਜ ਅਤੇ ਦੇਖਭਾਲ ਦਿੱਤੀ।”

ਵਧੀਕ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਜਨਰਲ) ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਬਾਰੇ ਫੀਡਬੈਕ ਲਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਅਨੁਭਵ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਵਿੱਚ 2,500 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਕਵਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਜਰੀਆਂ, ਆਈ.ਸੀ.ਯੂ ਦੇਖਭਾਲ ਅਤੇ ਡਾਇਗਨੋਸਟਿਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਆਮਦਨ ਸੀਮਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਆਈ.ਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਆਸਾਨ ਨਾਮਾਂਕਣ ਦੇ ਨਾਲ, ਇਹ ਸਕੀਮ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਤਣਾਅ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਗੁਣਵੱਤਾ ਵਾਲੀਆਂ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸੇਵਾਵਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤਾ।

ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ 22 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸਿਹਤ ਬੀਮਾ ਯੋਜਨਾ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਜੋ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਮਦਨ ਸੀਮਾ ਦੇ ਵਿਆਪਕ ਕਵਰੇਜ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੌਰਾਨ ਜੇਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਨਾ ਕਰੇ।

ਕਵਰੇਜ ਰਕਮ: ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਇਲਾਜ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਉਪਲਬਧ ਹੈ।

- ਨਕਦ ਰਹਿਤ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਰਹਿਤ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ: ਲਾਭਪਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੂਚੀਬੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ, ਨਿੱਜੀ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ 800 ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਪੰਜਾਬ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਰਾਜ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪਾਂ ਦੀ ਚੋਣ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਇਲਾਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਯੂਨੀਵਰਸਲ ਯੋਗਤਾ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ — ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਆਈ.ਡੀ (ਜਾਂ ਨਾਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼) ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਪੈਨਸ਼ਨਰ, ਠੇਕੇ 'ਤੇ ਲਏ/ਆਊਟਸੋਰਸ ਕੀਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀ, ਕਿਸਾਨ, ਮਜ਼ਦੂਰ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਸਮਾਜਿਕ-ਆਰਥਿਕ ਸਮੂਹ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਿਹਤ ਕਾਰਡ: ਲਾਭਾਂ ਤੱਕ ਨਿਰਵਿਘਨ ਪਹੁੰਚ ਲਈ ਆਧਾਰ ਕਾਰਡ ਨਾਲ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਹੁੰਚ ਅਤੇ ਪਹੁੰਚ ਦੀ ਸੌਖ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮਾਂਕਣ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਰਲ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਨਿਵਾਸੀ ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰ ਜਾਂ ਮਨੋਨੀਤ ਕੈਂਪ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਆਧਾਰ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਆਈ.ਡੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਜਿਸਟਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ - ਕਿਸੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਸਿੱਲ੍ਹੇ ਜਾਂ ਵਿਚੋਲੇ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨੌਕਰਸ਼ਾਹੀ ਕੁਕਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਕਾਮਨ ਸਰਵਿਸ ਸੈਂਟਰ ਆਪਰੇਟਰਾਂ ਲਈ ਸੀਤ੍ਰਪਤਾ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਨ ਮੌਜੂਦ ਹਨ।

ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਰੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਚੋਣ: ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਚੁਣੇ ਗਏ

ਸਰੀ, 22 ਅਪ੍ਰੈਲ : ਤਰਕਸ਼ੀਲ (ਰੈਜਨੇਲਿਸਟ) ਕਲਚਰ ਸੁਸਾਇਟੀ ਸਰੀ ਯੂਨਿਟ ਦੀ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਜਨਰਲ ਮੀਟਿੰਗ ਬੀਤੇ ਦਿਨੀਂ ਪ੍ਰੋਗਰੈਸਿਵ ਕਲਚਰ ਸੈਂਟਰ, ਸਰੀ ਵਿਖੇ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸੰਪੰਨ ਹੋਈ। ਇਸ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ 27 ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕੀਤੀ, ਜਿੱਥੇ ਆਗਾਮੀ ਵਰ੍ਹੇ ਲਈ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਮੀਟਿੰਗ ਦੇ ਆਰੰਭ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਸਥਾਪਕ ਬਾਈ ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ ਨੂੰ ਨਿੱਘੀ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਭੇਟ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਵਤਾਰ ਗਿੱਲ ਪਿਛਲੇ ਮਾਰਚ ਮਹੀਨੇ ਆਪਣੀ ਭਾਰਤ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਸਦੀਵੀ ਵਿਛੋੜਾ ਦੇ ਗਏ ਸਨ। ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਾਜ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਲਹਿਰ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਯੋਗਦਾਨ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ।

ਉਪਰੰਤ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਲੇਖਾ-ਜੋਖਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬੀਰਬਲ ਭਦੌੜ ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਗਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਹੇਠ ਨਵੀਂ ਕਾਰਜਕਾਰਨੀ ਦੀ ਚੋਣ ਸਰਬਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਨੇਪਰੇ ਚੜ੍ਹੀ। ਇਸ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ, ਨਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਲਿਧੜ ਨੂੰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਧਾਨ, ਨਿਰਮਲ ਸਿੰਘ ਕਿੰਗਰਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰੈੱਸ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਠਾਣਾ ਸਿੰਘ ਖੋਸਾ, ਅਮਰਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਰਵੀ ਲੰਗਾਹ ਅਤੇ ਰਾਮਜੀਤ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ੈਕਟਿਵ ਮੈਂਬਰ ਵਜੋਂ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨਵੀਂ ਚੁਣੀ ਗਈ ਟੀਮ ਅਤੇ ਰਾਜਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ, ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ, ਭੂਤ-ਪ੍ਰੇਤਾਂ ਦੇ ਡਰ ਅਤੇ ਜੋਤਿਸ਼ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਰਹੀ ਲੁੱਟ-ਖਸੁੱਟ ਵਿਰੁੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਗਰੂਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ। ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਦਾ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਅਖੌਤੀ ਸਾਧਾਂ ਦੇ ਫਰੋਬ ਤੋਂ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ।

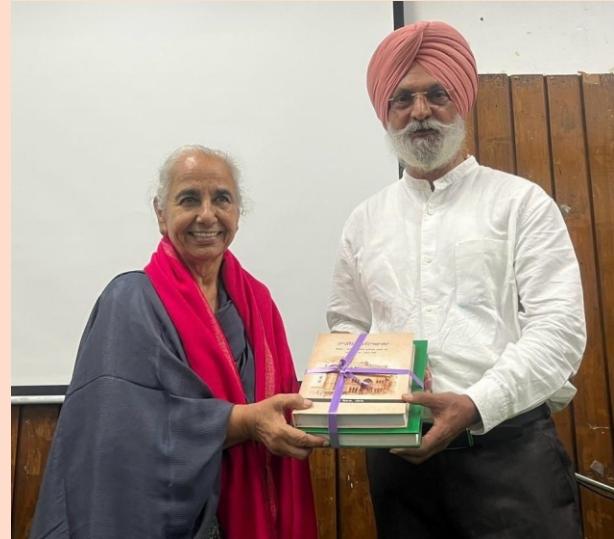
ਸੁਸਾਇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਅਗਾਂਹਵਧੂ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਵਹਿਮਾਂ-ਭਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਅੰਧਵਿਸ਼ਵਾਸਾਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਚਾਹਵਾਨ ਵਿਅਕਤੀ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਕਾਪੀ ਲਈ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੋਅਰ (604-499-3699) ਜਾਂ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ (778-863-5911) ਨਾਲ ਵਟਸਐਪ ਰਾਹੀਂ ਸੰਪਰਕ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 'ਪੁਸਤਕ ਬੈਠਕ' ਦਾ ਆਯੋਜਨ ਚੰਗਾ ਸਾਹਿਤ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਚੰਚਾਉਣਾ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ: ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਨਸਾਨ ਕਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜਿਉਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ: ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ

ਪਟਿਆਲਾ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ: ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸਰਪ੍ਰਸਤੀ 'ਚ ਭਾਸ਼ਾ

ਵਿਭਾਗ ਪੰਜਾਬ ਵੱਲੋਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ 'ਚ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਮਹੀਨਾਵਾਰ 'ਪੁਸਤਕ ਬੈਠਕ' ਦੌਰਾਨ ਅੱਜ ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਟਿਆਲਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਮੁਖੀ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾ ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਿੱਥੇ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਪੜ੍ਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਭਵ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਉੱਥੇ ਡਾ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਪੁਸਤਕ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਪੂਰਵਕ ਵਿਚਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲਾ ਬੰਦਾ ਕਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਜਿਉਂ ਲੈਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੁਸਤਕ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਤੋਂ ਕੇਰਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਜੂਨ ਭੇਗ ਕੇ ਹੀ ਦੁਨੀਆ ਤੋਂ ਰੁਖਸਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਮਨੁੱਖ ਵਿਕਣੇ ਬਣਨਾ ਹੈ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਸਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਹਿਲੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤਾਂ ਦਿਖਾਵਾ ਮਾਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਦੋਂਕਿ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ-ਬਾਹਰੋਂ ਨਿਖਾਰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਖਰ ਗਿਆਨ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਸਮਾਜ 'ਚ ਵਿਚਰਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਉੱਥੇ ਉਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਵੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਡਾ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਮਾਂ ਦੇ ਦੁੱਧ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਬੋਲੀ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ, ਖੁਸ਼ੀ-ਗਮੀ ਤੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਲਵਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਸਰੀਆਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸੰਚਾਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਦਾ ਸਾਧਨ ਤਾਂ ਬਣ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਹਿਸਾਸਾਂ ਦੇ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਦਾ ਜ਼ਰੀਆ ਨਹੀਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਬੋਧੇ, ਸੰਭਾਲੇ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਓ ਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੁਨੀਆਦਾਰੀ ਸਮਝਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਧੰਨਵਾਦੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦੌਰਾਨ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਾਨਿਸ਼ਵਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਹੀ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਸੋਧ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਹੰਢਾਏ ਦੁੱਖ-ਸੁੱਖ ਤੇ ਸੰਕਟਾਂ 'ਚੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਤਜਰਬੇ ਹੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਰੂਪ ਪਾਰਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਸਾਹਿਤ ਹੀ ਸਮਾਜ ਲਈ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਬਣਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਬਰਾੜ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਕਟਾਂ 'ਚੋਂ ਹੀ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪੱਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਖੋਜ ਅਫ਼ਸਰ ਡਾ. ਮਨਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਰਿਪਨਜੋਤ ਕੌਰ ਬੱਗਾ, ਰਾਜ ਕੌਰ ਕਮਾਲਪੁਰ ਆਦਿ ਨੇ ਡਾ. ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸੁਆਲ ਕਰਕੇ, ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਰੋਚਕ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਵਿਭਾਗੀ ਸ਼ਾਲ ਅਤੇ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਸੈਂਟ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਰਾਜ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਦੀ ਪੁਸਤਕ 'ਬਚਪਨ ਹੁੰਦਾ ਬਾਦਸ਼ਾਹ' ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੈਂਚ ਸੰਚਾਰ ਡਾ. ਸੁਖਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਚਹਿਲ ਨੇ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਹਾਇਕ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸੁਖਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਤੇਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ, ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਤੇ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਤੇ ਰਾਜਰ ਸਨ। ਤਸਵੀਰ: ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਸ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫਰ, ਡਾ. ਬਲਵਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਰਾੜ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

3 ਪੰਜਾਬ ਗਰਲਜ਼ ਬਟਾਲਿਅਨ ਐਨਸੀਸੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ

ਲੁਧਿਆਣਾ, 22 ਅਪ੍ਰੈਲ :

ਵਿਸ਼ਵ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ ਅਤੇ ਨਵਾਚਾਰ ਦਿਵਸ 3 ਪੰਜਾਬ ਗਰਲਜ਼ ਬਟਾਲਿਅਨ ਐਨਸੀਸੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੇ ਆਧੀਨ ਐਨਸੀਸੀ ਕੈਂਪੇਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ। GCG, KCW, SDP ਅਤੇ GHG ਕਾਲਜਾਂ ਦੇ ਕੈਂਪੇਟਾਂ ਨੇ ਪੋਸਟਰ ਬਣਾਉਣ, ਭਾਸ਼ਣ ਅਤੇ ਸਕਿੱਟ ਰਾਹੀਂ ਆਰਟੀਫਿਸ਼ਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ (AI) ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਉਪਯੋਗ ਬਾਰੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਫੈਲਾਈ।

ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਦਾ ਥੀਮ “Let AI be your tools, not your masters” ਰਿਹਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਇਸਤੇਮਾਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਕੈਂਪੇਟਾਂ ਨੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਪੋਸਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ AI ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਤਿ ਨਿਰਭਰਤਾ, ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ। ਭਾਸ਼ਣਾਂ ਵਿੱਚ ਆਧੁਨਿਕ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਉਪਯੋਗ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਕ ਛੋਟੀ ਸਕਿੱਟ ਰਾਹੀਂ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਸਰਤੇ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਨੇ ਕੈਂਪੇਟਾਂ ਵਿੱਚ ਰਚਨਾਤਮਕਤਾ, ਨਵਾਚਾਰ ਅਤੇ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ।

ਕਮਾਂਡਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ, 3 ਪੰਜਾਬ ਗਰਲਜ਼ ਬਟਾਲਿਅਨ ਐਨਸੀਸੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਕਰਨਲ ਆਰ.ਐਸ. ਚੌਹਾਨ ਨੇ ਪੀ.ਆਈ. ਸਟਾਫ ਅਤੇ 3 ਪੰਜਾਬ ਗਰਲਜ਼ ਬਟਾਲਿਅਨ ਐਨਸੀਸੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਨਾਲ ਕੈਂਪੇਟਾਂ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੀ ਸਰਾਹਨਾ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਿਆਨ ਅਤੇ ਸਰਗਰਮ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ।

ਸੋਚ ਦੀ ਸਹੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨਾਲ ਸਥਿਤੀ ਸਹੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ!

ਮੈਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਗਾਹਕਾਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਸੋਚ ਦੇ ਹੱਥੋਂ ਕਈ ਵਾਰ ਗੁੱਸਾ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਮੈਂ ਇਸਦੀ ਸਵੈ-ਤਰਸ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤੰਗ-ਦਿਮਾਗੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਕਾਂ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਅਤੇ ਜਨਤਾ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਵਰਗੇ ਲੋਕ ਨਕਲੀ ਮਹਿੰਗਾਈ ਨੂੰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਸਮਝ ਕੇ ਹੋਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਵਪਾਰਕ ਵਰਗ ਦਾ ਇੱਕ ਵੱਡਾ ਹਿੱਸਾ, ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਵਾਧੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਨਕਾਰ ਦੀ ਕੰਧ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਲਮ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਾ ਇੱਕ ਸਫਲਤਾ ਸਮਝਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਵੀ ਹਨ ਜੋ ਆਪਣੀ ਛਾਤੀ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਦਰਦ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਮਦਰਦੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਆਪਣੇ ਜ਼ੁਲਮ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਭਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਹ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਮੁਸ਼ਕਲ ਦੁਨੀਆ ਸਹੂਲਤ ਦੇ ਦਬਾਅ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖਤਾ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਨਾਇਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਣ ਸਕੀਏ। ਪਰ ਉਪਕਾਰ ਬਹੁਤ ਮਿਹਨਤ ਅਤੇ ਕਾਸ਼ਤ ਦਾ ਫਲ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਉਮੀਦ ਅਸਭਿਅਕ ਅਤੇ ਰੁੱਝੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਜੁੱਗ ਦੇ ਸਵਾਰਥੀ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਮੈਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਦੁਖਦਾਈ ਅਤੇ ਦੁਖਦਾਈ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਰੀ ਚੇਤਨਾ ਨੂੰ ਹਰ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨ ਵਿੱਚ ਹਮਦਰਦੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਦੇ ਸੱਦੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮਨੁੱਖੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਦੂਜਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਪਰਉਪਕਾਰ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੂ ਫੈਲਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਪ੍ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸਵਾਰਥ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਵਿਚਾਰ ਸਿਖਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਰੇਲਗੱਡੀ 'ਤੇ ਨਾ ਪਾਓ।

ਬੁੱਧੀਮਾਨ ਲੋਕ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਸਵਾਰਥੀ, ਹੰਕਾਰੀ, ਨਾਸ਼ੁਕਰੇ, ਲਾਲਚੀ ਲੋਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨੀ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੁਨਿਆਵੀ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਇਸਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰੋ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਚਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੰਗਾ ਹਿੱਸਾ ਪਾਓ। ਇਹ ਉਹ ਖੁਸ਼ਬੂ ਹੈ ਜੋ ਸਭ ਤੋਂ ਮਾੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੀ ਦਿਆਲਤਾ ਦਾ ਸੁਆਦ ਚੱਖਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਤੁਸੀਂ ਉਪਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਉਹ ਦਾਨੀ ਹੋਵੇ, ਪਰ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਤੁਹਾਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਦੌਲਤ ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵਿਅਕਤੀ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੌਲਤ ਨਾਲ ਇਨਾਮ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੋਰੋਨਾ ਵਾਇਰਸ ਆਇਆ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਦੇਸ਼ ਭਰ ਵਿੱਚ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਤੋਂ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਸ਼ਿਫਟ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਰਜ਼ਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਝ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਤਾਲਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ। ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਮੈਂ ਜੂਏ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਹਾਰ ਗਿਆ ਹੋਵਾਂ। ਇੱਕ ਸਵੈ-ਨਿਰਭਰ ਵਿਅਕਤੀ ਸਿਰਫ ਪਰਮਾਤਮਾ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਸੇਵਕ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਤਮਾ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵਾਲੀ ਦੁੱਖ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਬਹੁਤ ਦੁਖਦਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਫਿਰ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਪੂਰੇ ਜੀਵ ਨੂੰ ਅਪਾਹਜ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮੈਂ ਸਾਰਾ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਅਤੇ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਘੇਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਪਾਸੇ ਹਨੇਰਾ ਸੀ। ਕਿਤੇ ਵੀ ਉਮੀਦ ਦੀ ਕੋਈ ਕਿਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੇਖਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਲੜਨ ਲਈ ਗੁਆਚੀ ਹੋਈ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਦ੍ਰਿਸ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਲੱਤਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਦੇ ਪਹੀਆ ਵਾਹਨ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਲੱਕੜ ਦੀ ਸੇਟੀ ਨਾਲ ਗੱਡੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਕਿਸੇ ਦੀ ਮਦਦ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਸਪੀਡ ਬ੍ਰੇਕਰ ਨੂੰ ਪਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸਨੇ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਦੇਖਿਆ, ਉਸਨੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਮੇਰਾ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਦੇਖੋ, ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ, ਅੱਜ ਰੱਬ ਨੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੁਹਾਵਣਾ ਸਵੇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੁਹਾਵਣਾ ਦਿਨ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹੈ ਨਾ?” ਆਪਣੀ ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ ਉਸਦੀ ਸੱਚੀ ਮੁਸਕਰਾਹਟ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਨਕਲੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮੁਸਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਨਮਸਤੇ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਉਸਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, “ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਹੋ।” ਉਸਦੀ ਜੀਵੰਤ ਸ਼ੁਕਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਾਂਝੇਪਣ ਦਾ ਮਜ਼ਾਕ ਉਡਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸਦੇ ਕੋਈ ਪੈਰ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ 'ਤੇ ਨੱਚਦੇ ਹੋਏ ਜੀਣ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਦੇ ਬਦਬੂਦਾਰ ਕੱਢੇ ਸੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਮੈਂ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੱਥਾਂ ਨੂੰ ਚੁੰਮ ਕੇ ਉਸਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, “ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਮੇਰਾ ਕਿਸ ਲਈ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹੋ?” ਮੈਂ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, “ਤੁਸੀਂ ਸਹੀ ਹੋ।” ਰੱਬ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਦੁਨਿਆਵੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲੋਂ ਮਹਿੰਗੀ ਸੋਚਣ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਸਿਰਫ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਪਾਹਜ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਹੀ ਖਤਮ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਖੁਸ਼ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਰਹਿ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਇਸ ਲਈ ਮੇਰਾ ਪੂਰਾ ਵਜੂਦ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਨਿਆਵੀ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਦੌਲਤ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਕਾਰਨ ਆਪਣੇ ਸਰੀਰਕ ਅੰਗ ਗੁਆਉਣ ਦੇ ਦਰਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਉਂ ਕਰਾਂ? ਆਪਣੀ ਬਹਾਲ ਤਾਕਤ, ਸਵੈ-ਨਿਰਠੇ ਅਤੇ ਆਤਮ-ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾਲ, ਮੈਂ ਇੱਕ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਲਿਆਂਦੀ ਅਤੇ ਮਦਦ ਲਈ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੜਕਾਇਆ। ਪ੍ਰਦਾਤਾ ਨੇ, ਮੇਰੇ ਆਤਮ-ਸਨਮਾਨ ਦੀ ਰੱਖਿਆ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਾਇਆ, ਸਗੋਂ ਉੱਥੇ ਹੱਲ ਵੀ ਪੈਦਾ ਕੀਤੇ ਜਿੱਥੋਂ ਮੈਨੂੰ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਅਸਮਾਨ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਸੀ। ਹੁਣ, ਜਦੋਂ ਮੈਂ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਵੇਖਦਾ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਾ ਹਾਂ, ਮੇਰੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਖੋਬ ਮੇਰੇ ਵੱਲ ਵਧਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਦਦ ਪੈਸੇ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਖਿੱਡੇ ਹੋਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਦਿਸ਼ਾ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕੀਮਤੀ ਮਦਦ ਵੀ ਹੈ।

“ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ- ਰਮਜ਼ਾਂ, ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੇ ਰਾਹ” ਪੁਸਤਕ ਡਾ. ਸ ਸ ਜੌਹਲ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਲੋਕ ਅਰਪਣ

ਲੁਧਿਆਣਾ: 22 ਅਪ੍ਰੈਲ : ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਟੋਰੰਟੋ(ਕੈਨੇਡਾ) ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ, ਡਾ. ਆਤਮਜੀਤ ਤੇ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਵੱਲੋਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਵੱਡੇ ਆਕਾਰੀ ਪੁਸਤਕ “ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ- ਰਮਜ਼ਾਂ ਰੁਕਾਵਟਾਂ ਤੇ ਰਾਹ” ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਅਰਥ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਪਦਮ ਭੂਸ਼ਨ ਡਾ. ਸ ਸ ਜੌਹਲ ਤੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਗੈਰ ਰਸਮੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ। ਡਾ. ਸ ਸ ਜੌਹਲ ਨੇ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਪਾਠਕਾਂ ਤੇ ਖੋਜ ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਹਵਾਲੇ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ, ਵਰਤਮਾਨ ਤੇ ਭਵਿੱਖ ਬਾਰੇ ਨਾਲੇ ਨਾਲੇ ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਤਾਬ ਇੱਕੋ ਵੇਲੇ ਤ੍ਰੈਕਾਲ ਦਰਸ਼ੀ ਨੀਝ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵੱਡੇ ਉੱਦਮ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੰਜਾਬੀ ਸਭਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕਾਂ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕ ਦਿੱਤੀ।

ਇਸ ਮੌਕੇ ਉੱਘੇ ਵਾਰਤਕ ਲੇਖਕ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਤੂਰ, ਰਣਜੋਧ ਸਿੰਘ, ਤੇਜਪਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਤੇ ਜਨਮੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਨੇ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਸੁਆਗਤ ਕੀਤਾ।

ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 348 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ 33 ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਦੇ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ, ਅਮਰੀਕਾ, ਕੈਨੇਡਾ, ਯੂ ਕੇ ਤੇ ਇਟਲੀ ਦੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਖਿਆ ਦਾ ਕੱਲ੍ਹ ਅੱਜ ਤੇ ਭਲਕ, ਜੋਗਾ ਸਿੰਘ (ਡਾ. ਨੇੜ-ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਹੂਪ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਰੇਵਾਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਾਹਿਤ, ਸਭਿਆਚਾਰ: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਮਨਮੋਹਨ (ਡਾ.) ਬੋਲੀ ਦੀ ਸਾਂਝ: ਕੁਝ ਇਤਿਹਾਸਕ ਰੁਕਾਵਟਾਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਮੁਸ਼ਤਾਕ ਸੁਫੀ, ਵਿਸ਼ਵੀਕਰਨ: ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਸਾਹਿਤ ਚਿੰਤਨ, ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਭਾਟੀਆ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬੀ, ਭਾਰਤੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੱਤਾ ਸਿਆਸਤ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸਿਰਸਾ (ਡਾ.) ਭਾਸ਼ਾ, ਸਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ: ਅੰਤਰ-ਸੰਵਾਦ, ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ (ਡਾ.), ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ: ਵਸੋਬ ਤੇ ਰਾਜ ਦੀ ਐਨਕ ਰਾਹੀਂ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦਵਾਨ, ਨਬੀਲਾ ਰਹਿਮਾਨ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ: ਅੰਦਰੂਨੀ ਵੰਗਾਰਾਂ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਕਰਤਾਰੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਜਗਬੀਰ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) ਕਲਾਸਿਕ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਸਤੀਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਵਰਮਾ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬ-ਪੰਜਾਬੀ ਨਾ ਖੇਡਣ ਕਰਕੇ, ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਜ਼ਫਰ, ਐਟਮਾਲੋਜੀ: ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਪ੍ਰਸੰਗ, ਪਰਮਜੀਤ ਢੀਂਗਰਾ (ਡਾ.) ਗਲੋਬਲ ਦੌਰ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ: ਚੁਣੌਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ (ਡਾ.) ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਨਾ ਮਨੋਂ ਵਿਸਾਰ, ਵੇ ਮੈਂ ਤੇਰੀ ਮਾਂ ਦੀ ਬੋਲੀਆਂ, ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ: ਕੁਝ ਮੁੱਦੇ ਆਤਮਜੀਤ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਤਕਨੀਕੀ ਵਿਕਾਸ ਬਗੈਰ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ, ਰਾਜਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਡਾ.) ਬਦਲਦੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਰਵੇਲ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) ਅਦਾਲਤੀ ਕੰਮ-ਕਾਜ ਅਤੇ ਰਾਜ-ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ, ਮਿੱਤਰ ਸੈਨ ਮੀਤ, ਆਰਟੀਫਿਸ਼ੀਅਲ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਉਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ, ਡੀ ਪੀ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ, ਰਫ਼ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਰੋਤਾ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਲਿਪੀਆਂ, ਅਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਮਨ (ਡਾ.) ਪੰਜਾਬੀ ਕੰਪਿਊਟਰ, ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪੰਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀਆਂ ਲਿਪੀਆਂ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ, ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਲਿਪੀ ਰੋੜਕਾ, ਖੇਜੀ ਕਾਫ਼ਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਜ਼ਬਾਨੀ ਤਾਰੀਖ ਦੀ ਰੀਤ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਮਾਦੀਦ ਭੁੱਟਾ (ਡਾ.), ਬ੍ਰਿਟੇਨ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਦਸ਼ਾ ਤੇ ਦਿਸ਼ਾ ਮਹਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ, ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀਪ (ਡਾ.), ਕੈਨੇਡਾ ਤੇ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪਰਵਾਸ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਬਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ, ਯੂਰਪ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ, ਦਲਜਿੰਦਰ ਰਹਿਲ ਇਟਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ: ਲੋੜਾਂ, ਸੀਮਾਵਾਂ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ, ਸਵਰਾਜ ਰਾਜ (ਡਾ.) ਲਿਪੀਅੰਤਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰ, ਬੁਟਾ ਸਿੰਘ ਬਰਾੜ (ਡਾ.) ਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਲੇਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ।

ਸਾਡਾ ਗੁਰੂ ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਜਪ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਮਨਾਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ?

ਭੈਣ ਜੀ, ਬਹੁਤ ਡੂੰਘਾ ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ੰਕਾ ਕਈ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਆਓ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਸਾਫ਼ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਸਿੱਧਾ ਜਵਾਬ: ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜਪ ਕਰਨ ਤੋਂ ਮਨਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ “ਨਿਰਾਰਥਕ ਜਪ” ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਕਿਸ ਜਪ ਤੋਂ ਮਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ? ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜਪੁਜੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ: “ਜਪੁ॥ ਆਦਿ ਸਚੁ ਜੁਗਾਦਿ ਸਚੁ॥” ਅੰਗ 1 ਪਹਿਲਾ ਹੁਕਮ ਹੀ “ਜਪੁ” ਹੈ। ਫਿਰ ਮਨਾ ਕਿਵੇਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਮਨਾਹੀ ਹੈ — ਖਾਲੀ ਤੋਤੇ ਰਟਨ ਤੋਂ, ਵਿਖਾਵੇ ਵਾਲੇ ਜਪ ਤੋਂ, ਲੋਭ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਪ ਤੋਂ।

“ਮਾਲਾ ਫੇਰੈ ਮਨੁ ਨਹੀ ਫਿਰੈ॥” ਅੰਗ 1158

ਮਾਲਾ ਤਾਂ ਫਿਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਮਨ ਨਹੀਂ ਫਿਰਦਾ — ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਜਪ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਹੀਂ।

“ਨਉ ਨਿਧਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਪੁਭੁ ਕਾ ਨਾਮੁ॥ ਦੇਹੀ ਮਹਿ ਇਸ ਕਾ ਬਿਸਮੁ॥” ਅੰਗ 293

ਨਾਮ ਅੰਦਰ ਵੱਸਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਬਾਹਰ ਮਾਲਾ ਫਿਰ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅੰਦਰ ਮਨ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਭਟਕ ਰਿਹਾ ਹੈ — ਤਾਂ ਉਹ ਜਪ ਨਹੀਂ, ਧੋਖਾ ਹੈ।

ਤਾਂ ਫਿਰ “ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ” ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ? “ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਯੁਨਿ ਚੇਲਾ॥” ਅੰਗ 943

ਸਬਦ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਤੇ ਸਾਡੀ ਸੁਰਤਿ ਉਸ ਦੀ ਚੇਲੀ ਹੈ।

ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਕੋਈ ਦੇਹ ਨਹੀਂ, ਸਬਦ ਹੈ। ਤੇ ਸਬਦ ਦਾ ਜਪ ਕਰਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਦੀ ਸੰਗਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ “ਵਾਹਿਗੁਰੂ” ਜਪਦੇ ਹਾਂ — ਅਸੀਂ ਹਵਾ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਹਿ ਰਹੇ। ਅਸੀਂ ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਾਹਾਂ ਨਾਲ ਜੋੜ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾ ਜਪ ਹੈ।

“ਜਿਨੀ ਨਾਮੁ ਧਿਆਇਆ ਗਏ ਮਸਕਤਿ ਘਾਲਿ॥” ਅੰਗ 8

ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਮ ਧਿਆਇਆ, ਉਹ ਮਿਹਨਤ ਕਰਕੇ ਪਾਰ ਹੋ ਗਏ।

ਤਾਂ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਦੇ ਜਪ ਦਾ ਕੀ ਕਰੀਏ? ਇੱਥੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ:

ਕਵਚ = ਰੱਖਿਆ। ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ = ਰੱਬ ਦੀ ਰੱਖਿਆ।

ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਪ ਕਹਿੰਦੀ ਹੈ:

“ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਉਧਰੇ ਮੇਕਾ॥ ਪ੍ਰਭੁ ਕੈ ਸਿਮਰਨਿ ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝੈ॥” ਅੰਗ 263

ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਸਿਮਰਨ ਨਾਲ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਤ੍ਰਿਸਨਾ ਬੁਝਦੀ ਹੈ।

ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਦਾ ਜਪ = ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਪ = ਹਰਿ ਨਾਮ ਦਾ ਜਪ। ਇਹ ਤਿੰਨੋਂ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖੁਦ ਸਾਨੂੰ “ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਗੁਰਮੰਤਰ” ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ “ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਵਾਹਿਗੁਰੂ” ਜਪਣਾ — ਇਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਹੈ।

ਮਨਾਹੀ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਹੈ?

ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਕਿ “ਜੇ ਮੈਂ 11 ਵਾਰ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਪੜ੍ਹ ਲਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਵਿਗਾੜ ਸਕਦਾ, ਬਾਕੀ ਮੈਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਾਂ।” ਇਹ ਸੌਦੇਬਾਜ਼ੀ ਵਾਲਾ ਜਪ ਗੁਰਮਤਿ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦੀ।

ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਗੱਲ:

ਸ਼ੰਕਾ ਗੁਰਮਤਿ ਦਾ ਜਵਾਬ ਜਪ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਹਾਂ, ਜ਼ਰੂਰ ਕਰਨਾ ਹੈ।

“ਸਾਸਿ ਸਾਸਿ ਸਿਮਰਹੁ ਗੋਬਿੰਦ” ਅੰਗ 295

ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਪਣਾ ਕੀ ਹੈ? ਸਬਦੁ ਨੂੰ ਹੀ ਜਪਣਾ ਹੈ। “ਵਾਹਿਗੁਰੂ” ਸਬਦੁ ਹੈ, ਨਾਮੁ ਹੈ, ਹਰਿ ਹੈ। ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਜਪਣਾ ਚਾਹੀਦਾ? ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦਾ ਜਪ ਹੀ ਅਸਲ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਨਾਮ ਜਪਣਾ — ਇਹੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ।

“ਜਪੁ ਤਪੁ ਸੰਜਮੁ ਧਰਮੁ ਨ ਕਮਾਇਆ॥ ਸੇਵਾ ਸਾਧ ਨ ਜਾਨਿਆ ਹਰਿ ਰਾਇਆ॥” ਅੰਗ 12

ਜੇ ਜਪ-ਤਪ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ — ਤਾਂ ਹਰਿ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਜਾਣਾਂਗੇ?

ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀ ਕਰਨਾ ਹੈ ਭੈਣ ਜੀ?

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਵੇਲੇ ਉੱਠ ਕੇ “ਵਾਹਿਗੁਰੂ” ਦਾ ਜਪ ਕਰੋ। ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ “ਵਾਹਿ”, ਛੱਡਦੇ “ਗੁਰੂ”। ਇਹੀ ਹਰਿ ਨਾਮੁ ਹੈ, ਇਹੀ ਸਬਦੁ ਹੈ, ਇਹੀ ਬ੍ਰਹਮ ਕਵਚ ਹੈ। ਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹੋ, ਅਰਥ ਸਮਝੋ। ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ, ਰਹਿਰਾਸ, ਕੀਰਤਨ ਸੋਹਿਲਾ — ਇਹ ਸਭ ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਗਾਉਣਾ, ਵਿਚਾਰਨਾ — ਇਹੀ ਸੱਚਾ ਜਪ ਹੈ। ਮਨ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖੋ। ਮਾਲਾ 108 ਦਾਣਿਆਂ ਦੀ ਨਹੀਂ, ਸਾਹਾਂ ਦੀ ਫੇਰੇ। ਜੇ ਮਨ ਭਟਕੇ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਓ। ਸ. ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ ਸਾਰੰਗ ਜੀ ਕੀ ਕਹਿੰਦੇ? ਸ਼ਾਇਦ ਇਹੀ: “ਪੁੱਤ, ਸਬਦੁ ਨੂੰ ਦਿਆਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਦਿਲ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੋ। ਜਦ ਸਬਦੁ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਹ ਜਪ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਾਲਾ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।”

ਸੋ ਸ਼ੰਕਾ ਨਾ ਕਰੋ। ਜਪ ਕਰੋ — ਪਰ ਸੁਰਤ ਜੋੜ ਕੇ ਕਰੋ। ਇਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ।

“ਸਬਦੇ ਹੀ ਮੁਕਤਿ ਹੋਇ॥” ਅੰਗ 661

ਸਬਦੁ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਕਤੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤੇ ਸਬਦੁ ਨੂੰ ਜਪਣਾ ਹੀ ਸਬਦੁ ਦੀ ਕਮਾਈ ਹੈ।

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਰੰਗ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੇਖੇ ਅਜਬ ਨੇ ਢੰਗ ਕਾਲੇ ਮੈਲੇ ਦਿਲੋਂ ਸ਼ਕਲੋਂ ਸ਼ੋਭ ਸੁਹੇ ਰੰਗ।

ਅਪਣੱਤ ਵਾਲੀ ਹੱਦ ਟੱਪਦੇ ਹੁੰਦੇ ਜਦੋਂ ਸੰਗ ਸਾਂਝ ਦਾ ਬੂਟਾ ਪਾਲਦੇ ਆਖਣ ਜਾਨ ਮੰਗ।।

ਸੱਜਣ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਜੜ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ ਰੂਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਚਿਤਾ ਮਚਾਉਂਦੇ।

ਗੱਲ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸਾਰਾ ਦੇਸ਼ ਮੜ੍ਹਿਆ ਸੱਚ ਦੱਬਣ ਲਈ ਝੂਠ ਬਿਰਤਾਂਤ ਘੜਿਆ।।

ਖੁਦ ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੱਖਾਂ ਤੋਂ ਹੋਏ ਹੌਲੇ ਸੁਰਤਾਂ ਤੇ ਅਸੁਲਾਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਕਿਰਦਾਰ ਪੈਲੇ।

ਦੁਸ਼ਮਣ ਦੀ ਘਾਟ ਹੁਣ ਸੱਜਣ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਸ਼ਰੀਕ ਸਲਾਹੁੰਦੇ ਆਪਣੇ ਨਾ ਤਰੱਕੀ ਜ਼ਰਦੇ।।

ਕਲਯੁੱਗ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਹੋਣ ਦੁਨੀਆਂ ਹੋਈ ਕਮਲੀ ਝੂਠ ਮੂਹਰੇ ਸੱਚ ਢਹਿੰਦਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਅਮਲੀ।

ਆਖੇ ਐਸ ਪੀ ਨਾ ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਗੰਢ ਸਿਰ ਚੜ੍ਹਾਂ ਨਾਮ ਜਪ, ਵੰਡ ਛੱਕ ਕੇ ਹੱਥੀ ਸੱਚੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾ।।

ਨਾਮਧਾਰੀ-ਕੂਕਿਆਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਮੁੜ ਹਮਲਾ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨਾਲ ਠੋਸ ਜਵਾਬ

ਨਾਮਧਾਰੀ (ਕੂਕੇ) ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਇੱਕ ਧੜੇ ਦੇ ਮੁਖੀ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਨੇ ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਉੱਤੇ ਮੁੜ ਸਿਧਾਂਤਕ ਹਮਲੇ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਬੁਝਨੇ ਵੱਲੋਂ ਕਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਕਦੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਤਾ ਗੱਦੀ ਨੂੰ ਚੈਲੰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਜਪਾ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਸ.ਐਸ. ਦਾ ਹੱਥਠੋਕਾ ਬਣਿਆ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਿੜਾਉਣ ਦਾ ਹਰ ਯਤਨ ਕਰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਐਨ.ਆਈ.ਏ. ਨੇ ਬੀਬੀ ਚੰਦ ਕੌਰ ਦੇ ਕਤਲ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਨੂੰ ਭਗੋੜਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਜਜ਼ਬਾਤਾਂ ਨੂੰ ਭੜਕਾ ਕੇ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਭਾਰਤੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਤਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸਾਂ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਜੇ ਆਪਣੀ ਗੱਦੀ ਅਤੇ ਜ਼ਹਿਰ ਉਗਲਵੀਂ ਜ਼ੁਬਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ਬਦ-ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਕੇਵਲ ਧਾਰਮਿਕ ਪੁਸਤਕ ਆਖ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰੀ ਹੈ, ਏਹੀ ਹਾਲ ਇਸ ਦੇ ਚੇਲਿਆਂ-ਚਾਪਲੂਸਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਧੜੇ ਦਾ ਉਦੈ ਸਿਹੂ ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਗੱਦੀ ਲਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉੱਤੇ ਚੰਦੇਆ ਲਗਾਉਂਦੇ ਅਤੇ ਚੌਰ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਗੁਰੂ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਵਿਆਹ ਸਮੇਂ ਅੱਗ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਫੇਰੇ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਹਵਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਕਰਮ-ਕਾਂਡ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪਰਦਾ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਲਈ ਬੜੀ ਵੱਡੀ ਘਾਲਣਾ ਘਾਲੀ ਸੀ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਦੇ ਗੁਰੂ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਖਵਾਇਆ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਰਾਜ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਾਮਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਤਕੜਾ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਨਾਮਧਾਰੀ ਸੰਪਰਦਾ ਵਾਲੇ ਬਾਬਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਕ ਕੋਝੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਤਹਿਤ ਸਤਿਗੁਰੂ ਪੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਗਾਂਹ ਆਪਣੀਆਂ ਗੱਦੀਆਂ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਜੋਤੀ ਜੋਤਿ ਸਮਾਉਣ ਤੇ ਬਾਬਾ ਬਾਲਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਸੌਂਪਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਗਪੜ ਕਹਾਣੀਆਂ ਜੋੜੀ ਬੈਠੇ ਹਨ।

ਜਦ ਕਿ ਸਮੁੱਚਾ ਸੰਸਾਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਸੰਨ 1708 ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਨੰਦੇੜ) ਵਿਖੇ ਦੇਹਧਾਰੀ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਖ਼ਤਮ ਕਰਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਗੁਰਤਾ-ਗੱਦੀ ਸੌਂਪ ਗਏ ਸਨ। ਅਖ਼ੀਰ ਸਮੇਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਬਚਨ ਸਨ:- “ਗੁਰਿਆਈ ਕਾ ਤਾ ਪਾਹੁਤਾ ਅੰਤ, ਦਸ ਜਾਮੋਂ ਕਰੇ ਬੇ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਭਗਵੰਤ।” ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ “ਗੁਰੀਬ ਨਿਵਾਜ਼ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਤੇਰੀ ਇਸ ਦਾ ਕੀ ਹਵਾਲਾ।” ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ “ਸ਼ਬਦ ਹੈ ਗੁਰੂ, ਲੜ ਪਕੜੇ ਅਕਾਲ।”

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ “ਆਗਿਆ ਭਈ ਅਕਾਲ ਕੀ, ਤਬੈ ਚਲਾਇਓ ਪੰਥ। ਸਭ ਸਿੱਖਨਿ ਕੇ ਹੁਕਮਿ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਮਾਨਿਓ ਗ੍ਰੰਥ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਮਾਨੀਐ, ਪ੍ਰਗਟ ਗੁਰਾਂ ਕੀ ਦੇਹ। ਜੇ ਪ੍ਰਭ ਕੇ ਮਿਲਬੇ ਚਹੈ, ਖੇਜ ਸਬਦ ਮੈ ਲੇਹ।”

ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਤਕ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਨੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਅਨੇਕਾਂ ਥਾਂਈਂ ਹਵਾਲੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ “ਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਹੈ ਬਾਣੀ ਵਿਚਿ ਬਾਣੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤੁ ਸਾਰੇ।। ਗੁਰੁਬਾਣੀ ਕਹੈ ਸੇਵਕੁ ਜਨੁ ਮਾਨੈ ਪਰਤਖਿ ਗੁਰੁ ਨਿਸਤਾਰੇ।।” “ਸਤਿਗੁਰ ਬਚਨ ਬਚਨ ਹੈ ਸਤਿਗੁਰ ਪਾਧਰੁ ਮੁਕਤਿ ਜਨਾਵੈਗੇ।।” ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ “ਸਬਦ ਗੁਰੂ ਗੁਰੂ ਜਾਣੀਐ ਗੁਰਮੁਖਿ ਹੋਇ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ।।” “ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੁ ਗੁਰ ਸਬਦੁ ਹੈ ਨਿਝਰ ਧਾਰ ਵਰ੍ਹੈ ਗੁਣ ਗੁਝੈ।।” ਇਹ ਗੁਰਬਾਣੀ ਗੁਰੂ ਸਰੂਪ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਸਾਰੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਖੁਦ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਜਾਣ ਕੇ ਸਤਿਕਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ, ਮੱਥਾ ਟੇਕਦੇ ਰਹੇ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਦਾ ਹੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਤਾਂ ਇਹ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਵਰਗੇ ਕੌਣ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਉੱਤੇ ਉਂਗਲੀਆਂ ਚੁੱਕਣ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਨ ਵਾਲੇ।

ਇਹ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਮੱਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸਗੋਂ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਪਾ ਕੇ ਖੁਦ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਖਵਾਉਣ ਦਾ ਝੱਲ ਖਿਲਾਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਹੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਸ਼ਹਿ 'ਤੇ ਜਿੰਨੇ ਮਰਜ਼ੀ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵੱਗ ਤੁਰੇ ਫਿਰਨ।

ਇਹ ਪਖੰਡੀ ਸਾਧ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਹੋਣਾ ਸਿੱਧ ਕਰਨ ਲਈ ਸੌ-ਸੌ ਪਾਪੜ ਵੇਲ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ 'ਤੇ ਅਕਸਰ ਹੀ ਟੀਕਾ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਭੇਖੀਆਂ ਕੇਲੋਂ ਸਾਡਾ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਇਆ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਫਿਰ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਡੰਬਰ ਰਚ ਕੇ ਭੇਲੇ-ਭਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਬੜੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਵਰਗੇ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਆਪ ਤਾਂ ਡੁੱਬਣਗੇ ਹੀ ਤੇ ਚੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨਾਲ ਡੋਬ ਦੇਣਗੇ।

ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਜਾਗਤ-ਜੋਤਿ, ਹਾਜ਼ਰ-ਨਾਜ਼ਰ, ਚਵਰ-ਛਤਰ-ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਮਾਲਕ ਤੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਨ। ਸਮੁੱਚਾ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਅਤੇ ਸੰਸਾਰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ, ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ, ਮੰਨਣਾ-ਪੂਜਣਾ ਅਤੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੇ ਹੀ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਨ, ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ, ਮੰਨਣਾ-ਪੂਜਣਾ ਅਤੇ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਨਾਲ ਬਚਨ ਸਾਂਝੇ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਇਹ ਕੋਈ ਆਮ ਪੁਸਤਕ ਜਾਂ ਧਾਰਮਿਕ ਕਿਤਾਬ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਸਾਡੇ ਮੌਜੂਦਾ ਅਤੇ ਜੁੱਗੇ-ਜੁੱਗ ਅਟੱਲ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਦਰਜਾ ਬਾਕੀ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨਾਲੋਂ ਉੱਚਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗੁਰਤਾ ਗੱਦੀ ਉੱਤੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹਨ ਤੇ ਬਾਕੀ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਗ੍ਰੰਥ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦਾ ਦਰਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾ ਤਾਂ ਅਚੇਤਨ (ਜੜ੍ਹ) ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ ਬੁੱਤ-ਪ੍ਰਸਤੀ ਹੈ। ਬੁੱਤ ਤਾਂ ਕੋਈ ਗਿਆਨ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਹੋਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਗੁਰਬਾਣੀ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੇ ਭੇਦਾਂ, ਪ੍ਰਭੂ-ਭਗਤੀ, ਅਧਿਆਤਮਕ, ਰੁਹਾਨੀਅਤ, ਦੁਨਿਆਵੀਂ ਅਤੇ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਸਾਨੂੰ ਜੀਵਨ ਜਾਚ ਵੀ ਸਿਖਾਉਂਦੀ ਹੈ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨਾਮ ਰੂਪ, ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਤੇ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ ਤੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ :- “ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਸਗਲੇ ਜੰਤ।। ਨਾਮ ਕੇ ਧਾਰੇ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ।।” “ਸਭ ਵਡਿਆਈਆ ਹਰਿ ਨਾਮ ਵਿਚਿ ਹਰਿ ਗੁਰਮੁਖਿ ਧਿਆਈਐ।। ਜਿ ਵਸਤੁ ਮੰਗੀਐ ਸਾਈ ਪਾਈਐ ਜੇ ਨਾਮਿ ਚਿਤੁ ਲਾਈਐ।।” “ਨਾਮੇ ਉਧਰੇ ਸਭਿ ਜਿਤਨੇ ਲੇਅ।।” ਸ਼ਬਦ ਕਦੇ ਵੀ ਜੜ੍ਹ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸਗੋਂ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਚੇਤਨ ਤੇ ਸਦੀਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਹੀ ਗੁਰੂ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ ਤੋਂ ਹੀ ਗਿਆਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਅਥਾਹ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਕਰੇੜਾਂ ਸੰਗਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਰਾਸ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਦੇਹਧਾਰੀ-ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ ਅੱਜ ਤਕ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਵਾਰਿਆ ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਠੱਗ ਕੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ‘ਆਹ ਜਗ ਮਿੱਠਾ ਅਗਲਾ ਕਿਨ ਡਿਠਾ’ ਜਾਣ ਕੇ ਆਪਣਾ ਬਥੇਰਾ ਕੁਝ ਸਵਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਠੀਆਂ, ਕਾਰਾਂ ਤੇ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਖੇਡਦੇ ਹਨ। ਨਿੱਤ ਦਿਨ ਇਹ ਖੁੰਭਾ ਵਾਂਗ ਦੇਹਧਾਰੀ-ਗੁਰੂ ਬਣ-ਬਣ ਬੈਠੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਹੀ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:- “ਆਪ ਆਪਿ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਹੈ ਹੈ।। ਨੀਚ ਉਚ ਕਹਿ ਸੀਸਨ ਨੈਹੈ।। ਏਕ ਏਕ ਮਤ ਇਕ ਇਕ ਧਾਮਾ।। ਘਰਿ ਘਰਿ ਹੋਇ ਬੈਠ ਹੈ ਰਾਮਾ।।” “ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਲਖੇ ਕਰ ਭਰਮਾ।। ਇਨ ਤੇ ਸਰਤ ਨ ਕੋਈ ਕਰਮਾ।।” “ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ਜਗਤ ਕੇ ਲੋਗਨ ਕੇ ਬਸਿ ਕੀਨ।। ਅੰਤ ਕਾਲਿ ਕਾਤੀ ਕਟਿਓ ਬਾਸੁ ਨਰਕ ਮੇ ਲੀਨ।।”

ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ ਤੁਹਾਡਾ ਗੁਰੂ ਕੌਣ ਹੈ? “ਤੇਰਾ ਕਵਣੁ ਗੁਰੂ ਜਿਸ ਕਾ ਤੂ ਚੇਲਾ।।” ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਬਚਨ ਕੀਤਾ “ਸਬਦੁ ਗੁਰੂ ਸੁਰਤਿ ਧੁਨਿ ਚੇਲਾ।।” “ਸਬਦੁ ਗੁਰ ਪੀਰਾ ਗਹਿਰ ਗੰਭੀਰਾ ਬਿਨੁ ਸਬਦੈ ਜਗ ਬਉਰਾਨੰ।।” ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਵੀ ਆਖਦੇ ਹਨ “ਗੁਰ ਮੂਰਤਿ ਗੁਰ ਸਬਦ ਹੈ ਸਾਧਸੰਗਤਿ ਵਿਚਿ ਪਰਗਟੀ ਆਇਆ।।” “ਗੁਰ ਦਰਸਨ ਗੁਰ ਸਬਦ ਹੈ ਨਿਜ ਘਰ ਭਾਇ ਭਗਤਿ ਰਹਰਾਸੀ।।”

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਕਰਕੇ ਮੁਕਤ ਅਤੇ ਨਿਹਾਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦਾ ਉਧਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ ਕਰੇਗਾ?” ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ “ਅਸੀਂ ਧੁਰ ਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਉਚਾਰਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੇ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਅਟੱਲ ਰਹੇਗੀ ਤੇ ਉਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪ ਸੰਵਾਰਨਾ ਹੈ।”

ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਭਾਈ ਨੰਦ ਲਾਲ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ “ਤੀਨ ਰੂਪ ਹੈ ਮੇਹਿ ਕੇ ਸੁਨਹੁ ਨੰਦ ਚਿਤ ਲਾਇ। ਨਿਰਗੁਣ ਸਰਗੁਣ ਗੁਰ ਸਬਦ ਹੈ ਕਰੇ ਤੇਹਿ ਸਮਝਾਇ।”

ਦਸਮ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਬਚਨ ਹਨ:- “ਮਮ ਆਗਿਆ ਸਬ ਹੀ ਸੁਨੇ ਸੱਤ ਬਾਤ ਨਿਰਧਾਰ। ਗ੍ਰੰਥ ਗੁਰੂ ਸਮ ਮਾਨੀਓ ਭੇਦ ਨ ਕੇਉ ਬਿਚਾਰ। ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਕਲਜੁਗ ਭਯੋ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰੂਪ ਮਹਾਨ। ਦਸ ਪਾਤਸ਼ਹੀਆਂ ਰੂਪ ਇਹ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਜਾਨ। ਗੁਰੂ ਦਰਸ ਜਿਹ ਦੇਖਨਾ ਸ੍ਰੀ ਗ੍ਰੰਥ ਦਰਸਾਇ। ਬਾਤ ਕਰਨਿ ਗੁਰ ਸੋ ਚਹੈ ਪੜੈ ਗ੍ਰੰਥ ਮਨ ਲਾਇ।”

‘ਮਿਰਾਤੁਲ ਅਹਿਵਾਲ ਜਹਾਨ ਨੁਮਾ’ ਕਿਤਾਬ ‘ਚ ਅਹਿਮਦ ਬਿਨ ਮੁਹੰਮਦ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਅੱਲਾਦੇ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਮਜ਼ਹੂਰ। ਦਰ ਜੰਗੇ ਆਲਮਗੀਰ ਕੁਸ਼ਤਾ ਸੁਦੰਦ। ਬਾਅਦ ਅਜ ਉ ਖਲੀਫਾ ਨੇਸਤ। ਬਜ਼ਜ਼ ਈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਇਬਾਦਤੇ ਨਦਾਰੰਦ।” ਭਾਵ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਾਹਿਬਜ਼ਾਦੇ ਜੇ ਔਰੰਗਜ਼ੇਬ ਨੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ, ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ, ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਜੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਮਹਿਮਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸਰੂਪ ਦਾਸ ਭੱਲਾ ਜੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਪੂਛਾ ਅਬ ਦਰਸ਼ਨ ਕਹਾਂ ਕਰਹਿੰ। ਸਤਿਗੁਰ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਬਚਨ ਕੀਆ, ਜੇ ਦਸ ਸਰੂਪ ਹਮਾਰੇ ਪੁਰਨ ਭਏ। ਅਬ ਮੇਰੀ ਜਗ੍ਹਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕੇ ਜਾਨਨਾ। ਜਿਸ ਨੇ ਮੇਰੇ ਸੇ ਬਾਤ ਕਰਨੀ ਹੋਇ, ਆਦਿ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਕਾ ਪਾਠ ਕਰਨਾ, ਮੇਰੇ ਸੇ ਬਾਤਾਂ ਹੋਵੇਗੀ।”

ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਿਆਨੀ ਗਿਆਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ “ਦਰਸਿਓ ਚਹਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਕੇ, ਸੇ ਦਰਸੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ। ਪਵੈ ਸੁਨੈ ਸ੍ਵਾਰਥ ਲਹੈ, ਪਰਮਾਰਥ ਕੇ ਪੰਥ।”

‘ਸ਼ਾਰਟ ਹਿਸਟਰੀ ਆਫ ਸਿੱਖਸ’ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਐਚ ਪੇਨ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ “ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕੋਈ ਗੱਦੀ ਨਸ਼ੀਨ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ। ਆਪਣੇ ਚਲਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਦਿਆ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਦਾ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਤਮਾ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਰਹੇਗੀ।”

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ ਸਰਬ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਨ, ਉਹਨਾਂ ਉੱਤੇ ਹਮਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸਿੱਖ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਫੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ “ਵਾਹੁ ਵਾਹੁ ਬਾਣੀ ਨਿਰੰਕਾਰ ਹੈ ਤਿਸੁ ਜੇਵਡ ਅਵਰ ਨ ਕੋਇ।।” ਬਾਕੀ ਇਹ ਠਾਕੁਰ ਦਲੀਪ ਸਿਹੂ ਵਰਗੇ ਗੁਰੂ ਤਾਂ ਕੀ ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਸਿੱਖ ਦੀ ਵੀ ਬਰਾਬਰੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਸਾਡੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਪਾਰੇ ਜੀ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਖ ਸਨ ਜੋ ਗੁਰੂ ਬਣਨ ਦੇ ਯੋਗ ਸਨ ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਦਾਤ ਹੀ ਮੰਗੀ। ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇਖੀਆਂ ਦਾ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀ ਪਰ ਉਹ ਸੱਚੇ ਗੁਰੂ ਅੱਗੇ ਟਿਕ ਨਾ ਸਕੇ। ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਦੰਭੀਆਂ-ਪਖੰਡੀਆਂ ਵੱਲੋਂ 22 ਮੰਜੀਆਂ ਡਾਹੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਪਰ ਸੱਚਾ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੋ ਗੀ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੀ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਲੁਥਾਣਾ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਹੇਕਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ‘ਗੁਰ ਲਾਧੇ ਰੇ।’ ਭਾਵ ਸੱਚਾ ਗੁਰੂ ਲੱਭ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਵਿੱਚ ਦੀਵਾਨ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨਾਮਧਾਰੀ-ਕੂਕਾ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਉੱਤੇ ਛਾਲ ਮਾਰ ਕੇ ਬਹਿ ਗਿਆ ਤੇ ਦੋਵੇਂ ਪਲਕਾਂ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫੜ ਕੇ ਕਹਿੰਦਾ “ਚੱਲ ਮੇਰੇ ਘੋੜਿਆ।।” ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਇਹ ਬੇਅਦਬੀ ਵੇਖ ਕੇ ਮੌਕੇ ‘ਤੇ ਹੀ ਜਰਨੈਲ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂਆ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਜਵਾਹਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖ਼ਾਲਸਈ ਪ੍ਰੰਪਰਾ ‘ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਰਪਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਕੂਕੇ ਦਾ ਸਿਰ ਧੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਤੇ ਹੁਣ ਇਹ ਕੂਕੇ-ਨਾਮਧਾਰੀਏ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ, ਦਮਦਮੀ ਟਕਸਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸੰਪਰਦਾਵਾਂ, ਪੰਥਕ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਟੈਂਡ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਪੰਥ ਦੇ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ, ਚਿੰਤਕ, ਵਿਦਵਾਨ, ਬੁਲਾਰੇ ਅਤੇ ਲੇਖਕ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਠੋਕਵਾਂ ਜਵਾਬ ਦੇਣ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਦੇਖੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਅੰਗ ਪਾੜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਹ ਦੇਹਧਾਰੀ ਗੁਰੂਡੰਮ ਵੀ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਬਦ ਗੁਰੂ ਨਾਲੋਂ ਤੋੜਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਚੁੱਪ ਨਹੀਂ ਬਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਇਸ ਲਈ ਪਿਆਰੇ ਖ਼ਾਲਸਾ ਜੀ! ਜਾਗੋ! ਗਿਆਨ ਖੜਗ ਅਤੇ ਲੋਹ ਖੜਗ ਦੇ ਨਾਲ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤਿ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਧੰਨ ਧੰਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਹਰ ਪਲ ਸਾਡੇ ਸਹਾਈ ਹੋਣਗੇ “ਗੁਰ ਕਾ ਸਬਦੁ ਰਖਵਾਰੇ॥ ਚਉਕੀ ਚਉਗਿਰਦ ਹਮਾਰੇ॥”